

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ยางพาราพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของไทย ปัจจุบันได้มีการกระจายพื้นที่ปลูกไปยังภูมิภาคต่างๆทั่วประเทศซึ่งเป็นผลมาจากการที่ตลาดโลกมีความต้องการใช้มากขึ้นและราคายางมีแนวโน้มว่าจะมีราคาสูงขึ้น การปลูกยางพารานอกจากจะมีคุณค่าเชิงเศรษฐกิจแล้วการปลูกยางพารายังถือเป็นการเพิ่มพื้นที่ป่า และในปี 2546 รัฐบาลได้มีนโยบายให้มีการเพิ่มที่ปลูก 1,000,000 ไร่ ในเขตภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้วยเหตุนี้จังหวัดพะเยา โดยความร่วมมือของหน่วยงานต่างๆจึงได้จัดตั้งโครงการส่งเสริมการปลูกยางพาราจังหวัดพะเยา ซึ่งแต่เดิมเกษตรกรมีการปลูกในบางพื้นที่ แต่ยังไม่ได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานรัฐบาลทั้งด้านความรู้ทางวิชาการและเงินลงทุน แต่ก็สามารถให้ผลผลิตและสร้างรายได้เป็นที่น่าพอใจ ปัจจุบันเกษตรกรจำนวนมากในพื้นที่จังหวัดพะเยามีความสนใจที่จะมีการปลูกยางพาราแต่ขาดข้อมูลการในลงทุนและแหล่งเงินทุนเบื้องต้น ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจที่จะทำการศึกษาถึงการลงทุนปลูกยางพาราในพื้นที่ภาคเหนือ ในด้านการประเมินมูลค่าการลงทุน การวิเคราะห์หาผลตอบแทนที่เกษตรกรจะได้รับ เพื่อวัตถุประสงค์ในการตัดสินใจลงทุนและการขอรับการสนับสนุนด้านสินเชื่อ

สรุปผลการศึกษา

ในการศึกษาเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนของการทำสวนยางพาราในเขตภาคเหนือ ได้ทำการศึกษาข้อมูลจากเกษตรกรที่ได้มีการทำสวนยางพาราในจังหวัดพะเยา ซึ่งได้มีการลงทุนปลูกยางพาราตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 — 2534 และปัจจุบันได้มีการจำหน่ายผลผลิตแล้วโดยได้ศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรจำนวน 23 ราย เอกสารทางวิชาการจากหน่วยงานราชการต่างๆ รวมถึงหน่วยงานเอกชนที่เข้าไปมีส่วนในการส่งเสริมเกษตรกรในกลุ่มดังกล่าว เพื่อรวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์หาต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุน โดยมีการแยกศึกษาข้อมูลของเกษตรกรแบ่งตามขนาดพื้นที่ปลูก ระหว่างพื้นที่ปลูกขนาด 2-10 ไร่ และพื้นที่ปลูกขนาด 11 ขึ้นไป เนื่องจากความแตกต่างของขนาดพื้นที่มีผลต่อความแตกต่างของต้นทุน เนื่องมาจากพื้นที่สวนยางขนาดเล็กเกษตรกรมีการใช้แรงงานในครัวเรือนซึ่งในการศึกษานี้ไม่นำมาคิดเป็นต้นทุน แต่สำหรับพื้นที่ขนาดใหญ่จะมีการจ้างแรงงานในการดำเนินงานในสวนยางจึงทำให้เกิดต้นทุนที่แตกต่างกัน แต่จากการศึกษาด้านผลผลิตและรายได้เฉลี่ยต่อไร่แล้วแทบไม่มีความแตกต่างกันเพราะเกษตรกรทั้งสองกลุ่มมีระยะเวลาการปลูกใกล้เคียงกันมีการดูแลรักษาสวนยางและระบบการกรีดยางที่คล้ายคลึงกัน

การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดอายุโครงการเท่ากับ 10 ปี เนื่องจากยางพาราจะสามารถให้ผลผลิตได้ในปีที่ 7 และจากการผลการศึกษการปลูกยางพาราในภาคอื่นๆ ยางพาราจะใช้ระยะเวลาประมาณ 3-4 ปีจึงจะคืนทุน

จากข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาในครั้งนี้ข้อมูลที่แสดงในตารางเป็นข้อมูลตัวเลขตัวเฉลี่ย ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรซึ่งได้มีการเริ่มปลูกยางพาราตั้งแต่ปี 2533 ซึ่งเป็นการลงทุนปลูกโดยการลองผิดลองถูกการดำเนินงานในการปลูกยางพาราบางอย่างอาจไม่ตรงตามคำแนะนำจากเอกสารทางวิชาการ และข้อมูลบางส่วนจากเกษตรกรตอบตามประสบการณ์ไม่ได้มีการจดบันทึกไว้ซึ่งข้อมูลที่ได้รับบางส่วนตัวเลขอาจมีความคลาดเคลื่อนจากต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงไปบ้างจากการศึกษาข้อมูลด้าน ต้นทุนและผลตอบแทนการลงทุนทำสวนยางพาราของเกษตรกรสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ข้อมูลการลงทุนของเกษตรกรผู้ปลูกสวนยางขนาด 2-10 ไร่

1.1 ต้นทุนการทำสวนยางพารา เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตลอดอายุโครงการที่ได้ทำการศึกษา คือ ปีที่ 1- ปีที่ 10 เป็นค่าใช้จ่ายในการปลูก 2,160.- บาทต่อไร่ เป็นค่าใช้จ่ายในการดูแลสวนยางก่อนเปิดกรีดประมาณปีละ 166.05 - 536.30 บาทต่อไร่ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานหลังเปิดกรีดประมาณปีละ 2,238.96 - 3,387.40 บาท ต่อไร่ (ตาราง 4-28)

1.2 ผลตอบแทนที่ได้จากการจำหน่ายยางพารา เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยในปีที่ 7 ถึงปีที่ 10 เท่ากับ 4,700.625 , 11,281.50 , 11,281.50 , 11,281.50 บาทต่อไร่ต่อปี ตามลำดับ (ตาราง 4-30)

1.3 การตัดสินใจลงทุนทำสวนยางพาราจากการวิเคราะห์ประเมินโครงการลงทุน เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการลงทุนพบว่า เกษตรกรสามารถคืนทุนได้ในระยะเวลา 7 ปี 2 เดือน 3 วัน มีมูลค่าปัจจุบัน ตามอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนด ร้อยละ 1 ร้อยละ 7 ร้อยละ 8 ร้อยละ 9 ร้อยละ 10 เท่ากับ 26,566.39 บาท 14,843.88 บาท 13,468.88 บาท 12,216.46 บาท และ 11,075.10 บาท (ตาราง 4-36) ตามลำดับ มีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนที่แท้จริงเท่ากับ ร้อยละ 35.69 ซึ่งเป็นอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินกู้ยืมของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ณ เดือนกรกฎาคม-สิงหาคม 2546

2. ข้อมูลการลงทุนของเกษตรกรผู้ปลูกสวนยางขนาด 11 ไร่ ขึ้นไป

2.1 ต้นทุนการทำสวนยางพารา เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตลอดอายุโครงการ

การที่ได้ทำการศึกษา คือ ปีที่ 1- ปีที่ 10 เป็นค่าใช้จ่ายในการปลูก 2,486.88 บาท ต่อไร่ และรายจ่ายในการดูแลรักษาสวนยางก่อนเปิดกรีดยประมาณปีละ 837.23 - 1,294.34 บาท และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานหลังเปิดกรีดยประมาณปีละ 5,229.83 - 9,107.89 บาท ต่อไร่ (ตาราง 4-29) จะเห็นได้ว่าเกษตรกรมีรายจ่ายประจำสูงเนื่องมาจากเมื่อการจำหน่ายผลผลิตเจ้าของสวนยางต้องแบ่งรายได้จาก การจำหน่ายผลผลิตให้แก่ผู้รับจ้างแรงงานในการกรีดยและการดูแลสวนยางในสัดส่วน 50:50

2.2 ผลตอบแทนที่ได้จากการจำหน่ายยางพารา เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยในปีที่ 7 ถึงปีที่ 10 เท่ากับ 4,700.625 , 11,281.50 , 11,281.50 , 11,281.50 บาทต่อไร่ต่อปี ตามลำดับ (ตาราง 4-30)

2.3 การตัดสินใจลงทุนทำสวนยางพาราจากการวิเคราะห์ประเมินโครงการลงทุนเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการลงทุนพบว่า เกษตรกรสามารถคืนทุนได้ในระยะเวลา 8 ปี 10 เดือน 11 วัน มีมูลค่าปัจจุบัน ตามอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนด ร้อยละ 1 ร้อยละ 7 ร้อยละ 8 ร้อยละ 9 ร้อยละ 10 เท่ากับ 4,424.08 บาท 428.56 บาท -14.52 บาท -411.05 บาท และ -766.06 บาท (ตาราง 4-37) ตามลำดับ มีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนเท่ากับ ร้อยละ 7.96 ซึ่งเป็นอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ณ เดือนกรกฎาคม-สิงหาคม 2546 แต่เป็นอัตราผลตอบแทนที่ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละที่อัตรา 8 ขึ้นไป ซึ่งจะเห็นว่าหากเกษตรกรกู้ยืมเงินมาลงทุน โดยมีต้นทุนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมน้อยกว่าร้อยละ 8 จะให้ผลตอบแทนคุ้มกับการลงทุนแต่ถ้ามีต้นทุนเงินลงทุนที่สูงกว่านี้ก็จะไม่คุ้มค่ากับการลงทุน

จากผลการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกยางพาราในพื้นที่ภาคเหนือ โดยศึกษา การเกษตรผู้ลงทุนทำสวนยางในจังหวัดพะเยา ในการวิเคราะห์ด้านการเงินพบว่ามีความเหมาะสม ต่อการลงทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรเจ้าของสวนยางขนาดเล็กที่มีการใช้แรงงานภายในครัวเรือนทำสวนยาง แต่อย่างไรก็ตามการพิจารณาตัดสินใจลงทุนจำเป็นต้องพิจารณาปัจจัยในหลาย ๆ ด้าน เพื่อให้การลงทุนได้รับผลตอบแทนสูงสุดและมีความเสี่ยงในการลงทุนต่ำสุด

ปัญหาที่พบจากการศึกษา

การปลูกยางพาราในพื้นที่จังหวัดพะเยาพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคต่างๆสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาเกษตรกรขาดความรู้ด้านวิชาการในการกรีดยและดูแลรักษาสวนยาง
2. ปัญหาเรื่องกรรมสิทธิ์ในที่ดินเนื่องจากเกษตรกรหลายรายไม่มีเอกสารสิทธิ์ในพื้นที่ปลูกทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคในการขอสินเชื่อ

3. ปัญหาเรื่องเงินทุน ในการบำรุงรักษาต้นยางหากจะทำให้ต้นยางมีผลผลิตดีจะต้องมีการใส่ปุ๋ยในปริมาณที่มากพอสมควรแต่เกษตรกรในพื้นที่ที่มีการใส่ปุ๋ยเพียงเล็กน้อยเนื่องจากขาดแคลนค่าใช้จ่ายในการใส่ปุ๋ยบำรุงยาง ทำให้ขนาดต้นยางไม่เจริญเติบโตเท่าที่ควร

4. ปัญหาเรื่องการตลาดเนื่องจากปัจจุบันมีการจำหน่ายให้พ่อค้าคนกลางเพียงรายเดียว ซึ่งถึงแม้ว่าเกษตรกรจะพึงพอใจในราคาที่ได้รับแต่หากมีการจัดการด้านการตลาดจำหน่ายที่ดีขึ้นก็จะเป็นการเพิ่มโอกาสให้กับเกษตรกร

5. ปัญหาด้านภัยธรรมชาติเกษตรกรบางรายประสบปัญหาเกี่ยวกับการเกิดลมพายุที่ทำให้ต้นยางที่เปิดกรีดแล้วหักโค่นทำให้เกิดการสูญเสียรายได้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้มีข้อเสนอแนะในด้านต่างๆ ดังนี้

1. หน่วยงานต่างๆ ที่ได้มีการส่งเสริมให้มีการปลูกควรจะไปส่งเสริมด้านการดำเนินงานในสวนยางด้วย เนื่องจากเป็นพื้นที่ปลูกยางใหม่เกษตรกรยังขาดความรู้และประสบการณ์ในการทำสวนยาง

2. เกษตรกรควรจะมีการสร้างอาชีพเสริมในสวนยางด้วยเนื่องจากในระยะเวลาก่อนเปิดกรีดเกษตรกรยังไม่มีรายได้ดังนั้นจึงควรมีการเสริมรายได้โดยการเลี้ยงไก่พื้นเมือง การเลี้ยงมดแดง การปลูกพืชแซมยางแต่ทั้งนี้ควรได้รับการแนะนำจากหน่วยงานการเกษตรเพราะพืชบางชนิดอาจจะไม่เหมาะในการปลูกแซมยาง

3. เกษตรกรควรจะมีการรวมกลุ่มและจัดตั้งเป็นสหกรณ์เนื่องจากการดำเนินงานในสวนยางในแต่ละปีจะต้องมีการใช้ปุ๋ย สารเคมีและอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ จัดตั้งสหกรณ์เพื่อการจำหน่ายสินค้าที่ใช้ในสวนยางจะเป็นการช่วยลดต้นทุนในการดำเนินงาน และการรวมกลุ่มอาจมีผลต่อเนื่องไปถึงการจำหน่ายเพราะทำให้มีอำนาจในการต่อรองราคามากขึ้น นอกจากนี้ยังมีโอกาสได้รับการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานต่างๆ จากหน่วยงานราชการได้มากขึ้น

4. รัฐบาลควรจะให้การสนับสนุนด้านเงินทุนโดยให้มีการให้สินเชื่อแก่เกษตรกรในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำ และมีระยะเวลาผ่อนชำระที่นาน แต่ทั้งนี้ควรจะมีการทยอยจ่ายเงินกู้เป็นงวดๆ ให้กับเกษตรกรเพื่อป้องกันไม่ให้เกษตรกรนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์

5. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านเอกสารสิทธิในที่ดินของเกษตรกรควรมีการดำเนินการช่วยเหลือให้เกษตรกรมีเอกสารสิทธิในพื้นที่ปลูก เพื่อให้เกษตรกรสามารถหาแหล่งเงินทุนในการปลูกได้

6. ในเขตพื้นที่ป่าไม้ควรจะมีการดำเนินการให้เกษตรกรเข้าพื้นที่ในการทำสวนยางซึ่งนอกจากจะเป็นการเพิ่มพื้นที่ป่าแล้วยังเป็นการป้องกันปัญหาการบุกรุกป่าอย่างผิดกฎหมาย